

SİRKÜLER SAYI: 2023/025

09.01.2023

NAKİT SERMAYE ARTIŞINDA FAİZ İNDİRİMİ (SERMAYE ARTIRIMINDA İNDİRİM) UYGULAMASINDA 2022 SONU İTİBARIYLA YAPILACAK HESAPLAMADA DİKKATE ALINACAK FAİZ ORANI %13,54 OLACAKTIR

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Diğer indirimler" başlıklı 10. maddesinin birinci fıkrasına (1) bendine göre, sermaye şirketleri, ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları ile yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden ilgili yasa maddesinde açıklanan şekilde yapılacak hesaplama sonucunda bulunacak tutarı, vergiye tabi kurum kazancından indirebilmektedirler.

1. Hesaplama Yöntemi

Nakit sermaye artırımında kurum kazancından indirim konusu yapılacak tutar aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Kurum Kazancından İndirilebilecek Tutar = Nakdi Sermaye Artışı x TCMB Faiz Oranı x Süre (Ay) x İndirim oranı

2. Hesaplama Kullanılacak Faiz Oranı

İndirimde, Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanılan yıl için en son açıklanan “Bankalarca Açılan Kredilere Uygulanan Ağırlıklı Ortalama Faiz Oranları”ndan “Ticari Krediler (TL Üzerinden Açılan) (Tüzel Kişi KMH ve Kurumsal Kredi Kartları Hariç)” faiz oranı uygulanacaktır (bu oran 2021 yılı için %24,51, 2020 yılı için %19,62, 2019 yılı için %12,02, 2018 yılı için %27,04, 2017 yılı için %17,06, 2016 yılı için %13,57, 2015 yıl için ise %14,65 idi).

2022 için geçerli olacak oran ise Merkez Bankası tarafından **30.12.2022** tarihi itibarıyla ilan edilen **%13,54** oranı olacaktır.

3. Faizin Hesaplanacağı Süre

Ticaret siciline tescil edilen sermaye artırımının nakit olarak karşılanan kısmının şirketin banka hesabına yatırıldığı tarihin içinde bulunduğu (nakden taahhüt edilen sermayenin, sermaye artırımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil edildiği tarihten önce şirketin banka hesabına yatırılan kısmı için tescil tarihinin içinde bulunduğu) ay kesri tam ay sayılmak suretiyle, yılın kalan süresi için kıst dönem esasına göre indirim tutarı hesaplanacaktır.

Sürenin hesaplanmasında, nakden taahhüt edilen sermayenin;

- Sermaye artırımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil edildiği tarihten önce şirketin banka hesabına yatırılan kısmı için tescil tarihi,
- Tescil tarihinden sonra şirketin banka hesabına yatırılan tutarlar için ise şirketin banka hesabına yatırılma tarihi

esas alınarak bu indirimden yararlanılabilecektir.

4. Kapsam Dışındaki Kurumlar

Düzenlemeye göre indirimden;

- Finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile
- Kamu iktisadi teşebbüsleri

yararlanamamaktadırlar.

5. Kapsam Dışı İşlemler

Konuyla ilgili olarak yayınlanan Genel Tebliğde, aşağıdaki sermaye artışlarının kapsam dışı olduğu belirtilmiştir:

- Sermaye şirketlerine nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklanan sermaye artışları,

- Sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olmalarından kaynaklanan sermaye artışları,
- Öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan sermaye artışları,
- Ortaklarca veya ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artışları,
- Şirkete nakdi sermaye dışında hisse senedi, tahvil veya bono gibi kıymetlerin konulması suretiyle gerçekleştirilen sermaye artışları,
- Bilanço içi kalemlerin birbiri içinde mahsubu şeklinde gerçekleştirilen sermaye artışları.

6. Sermaye Artırımı İndirimi Uygulamasında Süre Sınırlaması

Nakit sermaye artırımında indirim uygulaması düzenlemesi ilk düzenlendiği şekliyle, şirketlere sınırsız bir süre ile hesaplama yapma ve hesapladıkları tutarı vergiye tabi kazançlarından indirme hakkı tanıyordu. Ancak 7417 sayılı Kanun ile KVK'nun 10. maddesinde yapılan düzenleme ile nakit sermaye indiriminde dönem sınırlamasına gidilmiştir.

“Bu indirimden, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap dönemi ile bu dönemi izleyen dört hesap dönemi için ayrı ayrı yararlanır. Bu dönemlerde sermaye azaltımı yapılması halinde azaltılan sermaye tutarı indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.”

Diğer taraftan aynı Kanun ile KVK'na eklenen geçici 15. Maddenin 13 no.lu fıkrası ile yapılan düzenleme aşağıdaki gibidir.

“(13) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yapılan değişiklik hükmü, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce sermaye artırımını yapan veya ilk defa kurulan şirketler için 2022 yılı hesap dönemi dahil olmak üzere beş hesap dönemi için uygulanır.”

Yukarıdaki değişiklikler 05.07.2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

7. Kazanç Yetersizliği Nedeniyle İndirim Konusu Edilemeyen Tutarın Sonraki Dönemlere Devri

Sermaye şirketleri tarafından nakdi sermaye artışına ilişkin hesaplanan indirim tutarının kazanç yetersizliği nedeniyle ilgili olduğu hesap dönemine ait matrahın tespitinde indirim konusu yapılamaması halinde, bu indirim tutarları, ***herhangi bir endekslemeye tabi tutulmaksızın*** izleyen hesap dönemlerine ilişkin matrahın tespitinde indirim konusu yapılabilecektir.

8. İndirim Uygulamasından Yararlanılacak Dönem

İndirim tutarının hesaplanmasında Merkez Bankası tarafından “yararlanılan yıl için en son açıklanan” ticari krediler faiz oranı dikkate alınacağından bu indirimden sadece hesap döneminin sonu itibarıyla (kurumlar vergisi beyannamesinde) yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan tutarlar, izleyen hesap dönemine ilişkin geçici vergilendirme dönemlerine ait geçici vergi matrahlarının tespitinde indirim konusu yapılabilecektir.

Kendilerine özel hesap dönemi tayin edilmiş olan sermaye şirketleri, şartların sağlanması kaydıyla, hesap dönemlerinin sona erdiği ay itibarıyla Merkez Bankası tarafından en son açıklanan ticari krediler faiz oranını dikkate alarak indirimden yararlanabileceklerdir.

9. Sermaye Artışına İlişkin Vergi Dairesine İbraz Edilecek Evraklar, Kurumlar Vergisi Beyannamesi Ekinde Verilecek Bilgiler

İndirimden faydalanmak isteyen sermaye şirketlerinin, taahhüt edilen sermaye artırım tutarının nakit olarak şirketin banka hesabına fiilen yatırıldığına ilişkin olarak bu işlemleri içeren ve ilgili banka şubesi tarafından onaylanmış banka hesap özetini kâğıt ortamında veya elektronik ortamda ilgili dönem kurumlar vergisi beyannamesi verme süresi içerisinde kurumlar vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairelerine ibraz etmeleri gerekmektedir. Söz konusu ibraz yükümlülüğü her sermaye artırım için geçerlidir.

Ayrıca, Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde yer alan açıklamalar çerçevesinde indirimden faydalanmak isteyen sermaye şirketlerinin, nakdi olarak artırdıkları sermaye ile indirim konu edecekleri tutara ilişkin bilgileri, her yıl kurumlar vergisi beyannamesinin “Ekler” bölümünde “Nakdi Sermaye Artışından Kaynaklanan Faiz İndirimi” bölümünde ayrıntılı bir şekilde bildirmeleri gerekmektedir.

10. İndirim Oranları

Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 10/1-g bendine göre **genel indirim oranı %50’dir.**

7338 sayılı Kanun ile maddeye eklenen ve *26.10.2021 tarihinde yürürlüğe giren düzenleme ile nakdi sermaye artışlarının, yurt dışından getirilen nakitle karşılanan kısmı için bu oran %75* olarak belirlenmiştir (bu yeni yasal düzenleme hakkında 26.10.2021 – 2021/249 sayılı sirkülerimizde bilgi verilmişti).

2015/7910 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kanunda %50 olarak belirlenen genel indirim oranı yanı sıra farklı indirim oranları da belirlenmiştir. Bu belirlemeler, bazı kurumlarda veya sermaye artışının kullanım alanlarına göre indirim oranını artırıcı olduğu gibi, bazı kurumların mali yapılarına göre veya arttırılan sermayenin kullanım alanlarına göre indirim oranının sıfırlanması (dolayısıyla sermaye artışının kapsam dışında bırakılması) yönünde de olmuştur.

	Yüzde (%)
Genel İndirim Oranı	50
Payları borsada işlem gören halka açık sermaye şirketlerinden, indirimin uygulanacağı yılın son günü itibariyle, halka açıklık oranı %50'den az olanlar	75
Payları borsada işlem gören halka açık sermaye şirketlerinden, indirimin uygulanacağı yılın son günü itibariyle, halka açıklık oranı %50'nin üzerinde olanlar	100
Nakit artırılan sermayenin, yatırım teşvik belgeli üretim ve sanayi tesisleri ile bu tesislere ait makine ve teçhizat yatırımlarında ve/veya bu yatırımların inşasına tahsis edilen arsa ve arazi yatırımlarında kullanılması durumunda (Teşvik belgesinde yer alan sabit yatırım tutarı ile sınırlı olmak üzere)	75
Gelirlerinin %25 veya fazlası, faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikli gelirlerden oluşan sermaye şirketleri	0
Aktif toplamının %50 veya daha fazlası bağlı menkul kıymetler, bağlı ortaklıklar ve iştirak paylarından oluşan sermaye şirketleri	0
Artırılan nakdi sermayenin başka şirketlere sermaye olarak konulan veya kredi olarak kullandırılan kısmı	0
Arttırılan nakdi sermayenin arsa ve arazi yatırımı yapan sermaye şirketlerinde arsa ve arazi yatırımına tekabül eden kısım	0

11.Sermaye Azaltımı

İndirimden yararlanan sermaye şirketlerinin daha sonra sermaye azaltımı yapmaları halinde, nakdi sermaye artışının azaltılan sermaye tutarı kadarlık kısmı için sermaye azaltımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil edildiği ayı izleyen aydan itibaren bu indirimden yararlanmaları mümkün olmayacaktır. Öte yandan, nakdi sermaye artışı yapılmadan önce sermaye şirketlerinin sermaye azaltımına gitmiş olmaları halinde, bu indirimin hesaplanmasında azaltılan sermaye tutarı kadarlık kısım dikkate alınmayacaktır.

Şirketlerin sonraki dönemlerde sermaye artırımına gitmeleri halinde, şartları taşımaları kaydıyla, artırılan bu sermaye tutarları için indirim uygulamasından yararlanabileceklerdir.

12. Sermaye Avanslarının Durumu

Sermaye avansı adı altında ortaklar tarafından ödenen, bilançonun pasifinde özkaynak hesap sınıfında muhasebeleştirildikten sonra sermaye artışında kullanılan nakitlerin sermaye artırımında indirim uygulaması karşısındaki durumu aşağıdaki gibi düzenlenmiştir.

“10.6.3.1.1. Sermaye avanslarının durumu

İleride gerçekleştirilecek sermaye artırımından kaynaklanan sermaye taahhüdünün yerine getirilmesinde kullanılmak amacıyla, sermaye artırımına ilişkin karardan önce ortaklar tarafından sermaye avansı olarak şirketin banka hesabına yatırılan tutarların;

a) Banka hesabına yatırıldığı tarihten itibaren şirketin bilançosunda öz sermaye kalemleri arasında yer alan “Diğer Sermaye Yedekleri” hesabında izlenmesi ve

b) Banka hesabına yatırıldığı tarihin içinde bulunduğu hesap döneminin sonuna kadar bu tutarlarla ilgili sermaye artırımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil ettirilmesi

şartıyla, söz konusu kararın ticaret siciline tescil ettirildiği tarih esas alınarak indirim uygulamasında dikkate alınması mümkündür.

Dolayısıyla, şirketin banka hesabına yatırıldığı tarihin içinde bulunduğu hesap döneminde sermaye artırımına konu edilmeyen sermaye avansı niteliğindeki tutarların, indirim uygulamasında dikkate alınması mümkün değildir. Ayrıca, şirketin banka hesabına yatırıldığı tarihten itibaren bilançoda öz sermaye kalemleri arasında yer alan “Diğer Sermaye Yedekleri” hesabında izlenmeyen tutarlar için, ilgili hesap döneminde bu tutarlara ilişkin sermaye artırımını gerçekleştirilse dahi indirim uygulamasından faydalanılması mümkün bulunmamaktadır.

Örnek: (B) A.Ş.’nin ortaklarından Bay (T)’nin, şirketin yürüttüğü proje için ihtiyaç duyulan finansmanın sağlanması amacıyla ve ileride sermayeye eklenmek üzere 10/5/2016 tarihinde şirketin banka hesabına yatırdığı 1.000.000 TL tutarındaki sermaye avansı, (B) A.Ş. tarafından 10/5/2016 tarihinde “Diğer Sermaye Yedekleri” hesabına kaydedilmek suretiyle şirket kayıtlarına intikal ettirilmiştir. Daha sonra (B) A.Ş.’nin nakdi sermaye artışına ilişkin karar 30/6/2016 tarihinde ticaret siciline tescil ettirilerek söz konusu tutarla ilgili sermaye artırımına ilişkin gerekli muhasebe kayıtları yapılmıştır.

Buna göre, ortak Bay (T) tarafından 10/5/2016 tarihinde şirketin banka hesabına yatırılan ve aynı tarihte “Diğer Sermaye Yedekleri” hesabına kaydedilerek şirket kayıtlarına geçirilen bu tutar için nakdi sermaye artışına ilişkin kararın ticaret siciline tescil edildiği 30/6/2016 tarihinden itibaren indirim uygulamasından yararlanılması mümkündür.”

Yukarıda genel tebliğ ile getirilen kısıtlamalar arasında “Öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan sermaye artışları”nın kapsam dışında tutulduğunu belirtmiştik. Sermaye avansı adı altında gerçekleştirilecek sermaye artışlarında ise kurumlar vergisi tebliğinde yer verilen açıklamalara uyulması şartı ile indirim tutarı hesaplanması mümkün olabilecektir.

Saygılarımızla,

**DENGE İSTANBUL YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**

(*) Sirkülerlerimizde yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem tesis etmeden önce konusunda uzman bir danışmandan görüş ve destek alınması tavsiyemiz olup; sadece sirkülerimizdeki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan müşavirliğimiz sorumlu olmayacaktır.

(**) Sirkülerlerimiz hakkında görüş, eleştiri ve sorularınız için aşağıda bilgileri yer alan uzmanlarımıza yazabilirsiniz.

Erkan YETKİNER

YMM

Mazars Denge, Ortak

eyetkiner@mazarsdenge.com.tr

Güray ÖĞREDİK

SMMM

Mazars Denge, Direktör

gogredik@mazarsdenge.com.tr